



Tid Tisdagen den 18 juni 2013 kl 17.00 – 18.45

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Måndagen den 24 juni 2013

Per Ankersjö

Mikael Magnusson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C) ordföranden

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M)

Helena Levy (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S)

Rana Carlstedt (S)

Mats E. P. Lindqvist (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Charles Berkow (MP)

Anders Thureson (M)

Fredrik Canerstam (S)

Sara Stenudd (V)

för Katarina Luhr (MP) vice ordföranden

för Per Ola Bosson (M)

för Åsa Wester (S)

för Stellan F Hamrin (V)

Ersättare:

Andreas Lundin (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Per Johansson (FP)

Maria Brogren (C)

Clara Lindgren (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Daniel Selin, Ellinor Fiebranz Andersson, Emily Tjäder, Gustaf Landahl, Håkan Andersson, Malin Ekman, Maria Svanholm och Pia Winbladh Högfors samt borgarrådssekreteraren Albin Ring och borgarrådssekreteraren Markus Berensson.

§ 1**Närvarorätt**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Annkristin Axén, Lars Lindgren, Gunilla Hjorth, Michael Norman, Per-Eric Hjelman samt Luis Lopez, personalföreträdare från fackförbundet Vision

§ 2**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser Mikael Magnusson (S) att tillsammans med ordföranden Per Ankersjö (C) ordföranden justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 24 juni 2013.

§ 3**Anmälan av föregående protokoll**

Protokoll 4/2013 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 21 maj 2013 anmäls.

§ 4**Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 3 juni 2013 och den 18 juni 2013 anmäls.

§ 5**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen****Beslut**

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med 2013-04-25 – 2013-05-17.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2013-04-25 – 2013-05-17.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) enligt följande:

Det är mycket anmärkningsvärt att länsstyrelsens remiss – angående

rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – inte behandlas på politisk nivå i nämnderna utan att den borgerliga majoriteten väljer att behandla denna uteslutande på tjänstemannanivå.

Länsstyrelsens remiss tar upp behovet av större marginaler vid planering och anpassning inför de höjda havsvattennivåerna som blir följderna av klimatförändringarna. I det gemensamma svaret från stadledningskontoret m.fl. förvaltningar avvisas länsstyrelsens förslag. Frågan är en av de viktigaste staden har att hantera. Detta eftersom den kommande klimatrelaterade havsnivåhöjningen kommer att hota både dricksvattenförsörjning och många byggnader i Stockholm. Att avisa länsstyrelsens förslag, och därtill utan att behandla det i facknämnderna är anmärkningsvärt.

Särskilt uttalande lämnas av Sara Stenudd (V) enligt följande:

Vi finner det mycket anmärkningsvärt att förvaltningen inte låter nämnden ta ställning till detta helt avgörande ärende. Argumentet att det ev. saknas tid är irrelevant. För ett ärende av denna dignitet måste det finnas tid speciellt som förslaget till beslut går tvärsamt vad staden tidigare hävdade och på ett genomgripande sätt förändrar hela stadens planering.

Länsstyrelsens förslag, som i sak överensstämmer med Myndighetens för Samhällsskydd och Beredskap bedömning vad gäller byggande i Göteborg, Kristianstad och Vellinge kommuner, är välgrundat och förutseende och baseras på en rimlig tolkning av Försiktighetsprincipen. Vi delar därför till fullo Länsstyrelsens bedömning och anser att den ska ligga till grund för framtida byggande tills ny kunskap ger anledning att ändra denna syn.

Länsstyrelsens bedömning innebär i praktiken att havet före år 2100 kan nå upp till Mälarens nivå. Vi föreslår därför att Länsstyrelsen uppmanas utreda konsekvenserna för sitt förslag också vad gäller Mälaren med angränsande vatten som Fyrisån, liksom andra lågt liggande sjöar, som nu befinner sig över havets yta.

Länsstyrelsens förslag innebär också att myndigheten inte längre står fast vid sitt tidigare ställningstagande rörande stadens förslag till Nya Slussen. Som tidigare påpekats har även SMHI nu intagit en ny ståndpunkt genom att fr.o.m. 2013 inte göra några egna bedömningar av havsytans stigningstakt utan hänvisa till sin egen sammanställning av andra, internationella studier (bl.a. skriftligt besked till Forum Syd).

Stadens inställning kan förmodas utgå från önskemålet om att förslaget till Nya Slussen ska kunna förverkligas. Det är svårt att värja sig för tanken att beslutet att ta detta ärende på delegation och inte i nämnder och bolag bottnar i just detta förhållande. Länsstyrelsen önskar svar den 19 juni – dagen efter Miljönämndens sammanträde – och ett senare datum skulle säkert accepteras i en fråga som denna.

En ny Slussen innebär en mångmiljard-investering med stora direkta konsekvenser för byggande och planering vad gäller hela Stockholm innerstad. En ny Slussen måste dessutom enligt all rimlighet och inklusive länsstyrelsens

bedömning vara anpassad till de förändringar som med all säkerhet utvecklingen efter 2100 kräver. Stadens förslag klarar bara en havsytehöjning lokalt på + 0,5 m och saknar genom bl.a. den stora, låga bron all anpassning till framtida krav.

Länsstyrelsens förslag och kommande beslut innebär därför dödsstöten för Nya Slussen. Staden bör därför i samarbete med alla politiska partier, Länsstyrelsen, SMHI och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap på samma sätt som ovan nämna kommuner gjort, ta fram riktlinjer för ett nytt förslag till byggande vid Slussen.

I förhandlingarna i Mark- och Miljööverdomstolen hänvisar nu staden till en kommande sluss/damm i innerskärgården. Sannolikt för att "rädda" underdimensioneringen av Nya Slussen. Vi delar synpunkter att det nu är hög tid att ta Länsstyrelsens bedömningar på allvar och börja analysera behovet av en yttre damm. Men det måste påpekas, vilket stadens företrädare uppenbarligen inte insåg, att normalvattenytan innanför en yttre damm blir densamma som utanför dammen. Men en yttre damm har en del andra fördelar som kan vara värda att analysera.

§ 6

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Protokoll 4/2013 från miljö- och hälsoskyddsnämndens och fastighetsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 13 maj 2013 anmäls.

§ 7

Revisorernas årsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden år 2012

Remiss från revisionskontoret

Dnr 2013-6634

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över revisorernas årsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden år 2012.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) enligt följande:

Det är glädjande att i rapporten läsa att om en mycket välskött förvaltning med god internkontroll och god budgethållning. Det är uppenbart att förvaltningen gör ett bra jobb inom de ramar som allianspolitiken tillåter.

Vad beträffar verksamheten ter det sig närmast bisarrt att mål såsom "Stockholms livsmiljö ska vara hållbar" anses vara "helt uppfyllda" och att detta inte väcker frågor i revisionen. Vi anser att många av de andra målen som anses vara helt uppfyllda är för lågt ställda - och att förväntningen absolut bör vara att de ska vara helt uppfyllda.

§ 8**Övergång till digital nämndhantering för miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Dnr 2013-7822

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Tillhandahålla läsplattor till dem av miljö- och hälsoskyddsnämndens ledamöter och ersättare som väljer att inte få pappersutskick.
- 2 Tidigast från och med september 2013, parallellt med tryckta utskick till de nämndledamöter som istället väljer pappersutskick, distribuera nämndhandlingarna digitalt.
- 3 Att upphöra med pappersutskick till övriga mottagare och hänvisa till digital publicering.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 14 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) och Sara Stenudd (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 - 1 att avslå förvaltningens förslag till beslut
 - 2 att uppdra till förvaltningen att utreda möjligheten till en billigare och mer flexibel lösning för digitala nämndhandlingar

Vi är positiva till läsplattor och digitala nämndhandlingar. Det är en naturlig utveckling och kan rätt infört sänka kostnaden för ärendehantering. Samtidigt går det inte att bortse från riskerna - att kostnaden kan öka istället för att minska och systemvalet kan skapa inlåsnings effekter.

Anledningen till vår oro stavar stadens dåliga avtal med Volvo IT. Det kan inte vara rimligt att nämnden beslutar om ett system som riskerar att mer än fördubbla kostnaden för nämndutskicken för de som väljer digitala handlingar med en Ipad. Förutom att Ipaden i sig är en av de dyraste surfplattorna på marknaden, är det framförallt Volvo IT väldigt dyra leasingavgifter och support som driver upp kostnaden. Vilket bara ett i raden av exempel som visar hur oförmånligt stadens avtal är med Volvo IT.

Det går också ställa sig frågan om nämnden ska låsas sig till ett system med Ipad och Apples operativsystem. Senaste åren har andra system börjat växa sig starkare som Android och på senaste tiden Windows som också erbjuder liknande surfplattor men för lägre pris. Det finns också plattor med e-ink som ger oöverträffad läsbarhet och batteritid jämfört med Ipad som överhuvudtaget inte nämns i ärendet. Av både kostnadsskäl och inlåsnings till Ipad kan vi inte godta nuvarande lösning utan uppmanar förvaltning att utreda vidare ett billigare och mer flexibelt sätt att distribuera nämndhandlingar digitalt.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) och Sara Stenudd (V).

Reservation

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) enligt följande:

Vi stödjer förvaltningens förslag att påbörja övergången till digital nämndhantering för miljö- och hälsoskyddsnämnden genom att tillhandahålla läsplattor till de ledamöter och ersättare av nämnden som väljer att inte få pappersutskick. Sammantaget innebär den flexibilitet som följer med ett digitalt system att möjligheten för nämndens ledamöter och ersättare att sätta sig in i ärenden och utöva sitt förtroendeuppdrag förbättras.

Vi vill dock i sammanhanget poängtera att det är digitaliseringen i sig som är viktigast, och att man bör vara varsam så att man inte låser sig vid en viss teknik eller ett visst gränssnitt.

Förvaltningens ekonomiska beräkningar bygger på att nämndens ledamöter och ersättare tillhandahålls en läsplatta genom nämndens försorg. Ur ett rådighetsperspektiv är detta givetvis ett naturligt förhållningssätt. Vi anser emellertid att distribueringen och finansieringen av läsplattor borde samordnas i staden. På detta sätt undviks situationen där förtroendevalda med flera uppdrag

kan tilldelas flera läsplattor samt situationen där nämnder som går före får bära större delen av kostnaden för digitaliseringen medan avvaktande nämnder kan utnyttja att förtroendevalda redan tilldelats läsplattor.

§ 9

Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar (Upphandlingspolicy)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2013-5887

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till reviderad upphandlingspolicy.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige i upphandlingspolicyn inför att krav på miljöhänsyn ska ställas vid stadens upphandlingar inom olika områden.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 14 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Sara Stenudd (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att tillstyrka förslaget till reviderad upphandlingspolicy med nedanstående tillägg
 - 2 Att föreslå Kommunfullmäktige i upphandlingspolicyn inför att krav på miljöhänsyn ska ställas vid stadens upphandlingar inom olika områden
 - 3 Att införa ett funktionsperspektiv i upphandlingspolicyn
 - 4 Att staden i samband med en revidering av upphandlingspolicyn utvecklar ekonomiska sanktioner, inklusive krav på deponering av medel för att betala eventuella sanktioner
 - 5 Att där det finns vedertagna miljömärkningssystem ställa krav motsvarande kraven för miljömärkning, samt krav på verifiering, t.ex. genom miljömärkning eller på annat likvärdigt sätt

6 Att justera beslutet omedelbart.

Att därutöver anföra följande:

Krav på miljöhänsyn

Vi delar stadsledningskontorets uppfattning om att kommunstyrelsen bör ges i uppdrag att revidera gällande upphandlingspolicy så att innovation främjas och krav på samhällsansvar inarbetas i stadens upphandlingspolicy. Vi har även, precis som stadsledningskontoret, uppmärksammat att upphandlingspolicyn behöver uppdateras för att bättre överensstämma med gällande lagstiftning och terminologi. Detta gäller framförallt stycket Hållbar utveckling som i nuläget anger att "Krav på miljöhänsyn får ställas vid stadens upphandlingar inom olika områden." Enligt 1 kap. 9a § Lagen om offentlig upphandling (LOU) bör miljöhänsyn och sociala hänsyn beaktas vid upphandling. Bestämmelsen infördes den 15 juli 2010 och vi anser att stadens upphandlingspolicy bör revideras så att den åtminstone överensstämmer med och ställer samma krav som gällande lagstiftning. Konkursverket har i sin rapport "Miljöhänsyn och sociala hänsyn i offentlig upphandling" (juni 2010) konstaterat att bör-regeln i 1 kap. 9a § LOU minskat tydligheten i upphandlingsregelverket. Vi instämmer därför i förvaltningens förslag att staden inför en tydlig skrivelse i upphandlingspolicyn enligt vilken det anges att "Krav på miljöhänsyn ska ställas vid stadens upphandlingar inom olika områden" så att eventuella oklarheter förebyggs.

Funktionsperspektiv

Då upphandlingspolicyn är grundläggande för verkställandet av en miljöanpassad anskaffningsprocess bör den tydligt ange riktning och fungera som ett vägledande dokument för upphandlande enheter. Genom väl genomtänkt och strategisk upphandling är det möjligt att driva utvecklingen inom miljöområdet framåt och verka för att nya, innovativa lösningar kan få ett fotfäste och ersätta föråldrad, äldre teknik. Vi föreslår därför att det i upphandlingspolicyn införs ett funktionsperspektiv och att man därigenom förespråkar och möjliggör de lösningar som utgår från föreliggande behov snarare än från de schablonmässigt upphandlade objekt som hitintills dominerat. Ett transportbehov kan då det är lämpligt t.ex. tillgodoses genom användandet av bilpooler, cyklar, kollektivtrafik eller en kombination av dessa för att åstadkomma en så flexibel och hållbar lösning som möjligt. På så sätt kan vi minska inköp, och eventuellt kostnader, samt bidra till att nyföretagande med fokus på grön teknik och minskad konsumtion får stöd och kan utvecklas.

Översyn av sanktioner och krav på säkerhet

Vissa upphandlingar rörande t.ex. äldreomsorg och skola kan få långtgående och betungande konsekvenser för de medborgare som drabbas om leverantören missköter kontraktet eller går i konkurs. Vid upphandling avseende sådana verksamheter anser vi att deponeringskrav bör kunna ställas på leverantören i syfte att undvika eventuella framtida avbrott i verksamheten eller långdragna juridiska tvister om ansvar och utkrävande av medel ur konkursbon. Liknande strukturer används t.ex. vid tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter för vilka krav på säkerhet anges som ett villkor i syfte att täcka kostnaden för en framtida sanering till följd av verksamheten. Vi föreslår att man i samband med en revidering av upphandlingspolicyn utreder formen för ett sådant krav

bl.a. med utgångspunkt i hur storleken på sådan säkerhet ska anpassas till leverantörens storlek och verksamhetens art. Resultatet av en sådan utredning bör resultera i att upphandlingspolicyn justeras så att det tydligt framgår att användandet av deponeringskrav ska främjas då det med hänsyn till leverantören och verksamhetens beskaffenhet kan anses lämpligt.

Miljömärkning och upphandling

Det är bra att staden följer Miljöstyrningsrådets rekommendationer vid upphandling. Där det finns vedertagna miljömärkningssystem (t.ex. Svanen, Bra miljöval, EU-blomman, för datorer och bildskärmar TCO-kraven, Krav för livsmedel och så vidare) finns ett värde i att ställa krav motsvarande de krav som ställs i miljömärkningssystemet. Detta underlättar för företag och stärker miljömärkningssystemen. Miljömärkningssystemen innehåller ofta också verifieringssystem, vilket är en ytterligare fördel. Andra, likvärdiga sätt att verifiera att miljökraven klaras kan dock också godkännas.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Sara Stenudd (V).

Reservation

Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Sara Stenudd (V) enligt följande:

Vi delar förvaltningens förslag till beslut och hoppas att detta ärende äntligen ska få majoritetens företrädare i t.ex. fullmäktige att inse att det inte bara är fullt lagligt utan också positivt att ställa denna typ av krav vid upphandlingar.

§ 10

En ny policy för upphandling i Stockholms stad – Motion (2013:29) av

Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2013-5547

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anse motionen besvarad med vad som anförs i förvaltningens tjänsteutlåtande.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 11

Svar på skrivelse om båtklubbar från Malte Sigemalm (S)

Dnr 2013-6083

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens svar på skrivelsen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) och Sara Stenudd (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Nämnden ger förvaltningen i uppdrag återkomma med förslag till hur båtklubbar skall göras till anmälningsskyldiga verksamheter.

- 2 Därutöver anföra

Förvaltningen delar uppenbarligen motionärens syn på behovet av att båtklubbarna tar ett större ansvar för medlemmarnas användning av miljögifter. Förvaltningen konstaterar också att flertalet inspekterade båtklubbar har fått en eller flera anmärkningar och att de saknar dokumentation om en systematisk egenkontroll. Dagens frivillighet räcker uppenbarligen inte.

Förvaltningen delar också motionärens uppfattning att båtklubbar med uppläggningsplatser skall vara anmälningsskyldiga verksamheter enligt förordningen (1998:899) om miljöfarliga verksamheter.

Vi är därför något förvånade över att förvaltningen inte själv drar

konsekvenserna av sin egen uppfattning och föreslår nämnden att anmälningsplikten bör genomföras.

3) Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att delvis godkänna miljöförvaltningens svar på skrivelsen.
- 2 Att staden ska genom att ställa krav på båtklubbarna medverka till att de nationella miljömålen ”en giftfri miljö”, ”levande sjöar och vattendrag” och ”hav i balans samt levande kust och skärgård” uppfylls.
- 3 Att uppdra åt miljöförvaltningen att inleda ett tillsynsprojekt som syftar till att tillse att giftiga båtbottnfärger eller andra miljöskadliga ämnen inte sprids till mark, sediment och vatten från Stockholms båtklubbar, med målet att båtklubbarna åtgärdat brister i sin hantering och skaffat tillgång till spolplatta och/eller bottentvätt inom 2-3 år.
- 4 Att miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår idrottsnämnden att, om tillräckliga åtgärder inte vidtagits av båtklubbarna inom den ovan angivna tiden, besluta att staden ska genomföra miljöskyddande åtgärder på kommunal mark som utarrenderas till båtklubbar och reglera kostnaderna genom nya arrendeavtal med berörda klubbar.

Vi instämmer helt med motionären om att det är ett stort problem att giftiga ämnen fortsätter att öka på och runt mark, och i bottensediment, i närheten av platser för båtuppläggning. Upprepade kontroller visar tydligt att halterna av koppar, zink, bly och tributyltenn, giftiga ämnen som finns eller har använts i båtbottnfärg är kraftigt förhöjda i närområdet runt de undersökta båtuppläggningsplatserna.

Vi instämmer i stort med motionärens förslag men anser inte att ett miljödiplomeringsystem för båtklubbar är tillräckligt för att lösa problemen med förgiftad mark och vatten runt båtklubbar. Arbetet med att minska miljöpåverkan från båtklubbar har i Stockholm pågått under lång tid och miljöförvaltningen har varit involverad i miljöförbättrande projekt på Stockholms båtklubbar sedan 90-talet. Trots detta fortsätter giftiga ämnen, både tillåtna och förbjudna att spridas till mark och vatten. Båtlivet är en viktig del av många stockholmares fritid eller vardag och ska så förbli. Att vattenkvaliteten i våra sjöar och hav inte försämrats ligger i de flestas intresse. Tyvärr har varken den befintliga tillsynen eller befintliga miljödiplomeringsystem uppnått sina mål och flertalet inspekterade båtklubbar har fått fortfarande anmärkningar vad gäller egenkontroll, avfallshantering, avloppslösningar och rutiner. Vi anser därför inte att ett miljödiplomeringsystem kommer att vara tillräckligt för att uppnå renare uppläggningsplatser. Vi anser att en modernisering av Stockholms båtklubbar måste påbörjas nu. Målet måste vara att på sikt fasa ut skadlig båtbottnfärg. Adekvat utrustning för att undvika onödiga miljöpåverkan, som spolplattor och båtbottentvättar, måste göras tillgängliga. Vi anser att åtgärderna ska tidsättas. Om båtklubbar som arrenderar kommunal mark inte själva utför åtgärder inom utsatt tid ska åtgärder genomföras av staden och regleras med hjälp av arrendavgifter. Ett exempel kan vara att klubbar som

säkrar medlemmarnas tillgång till båtbottentvätt genom avtal med extern part kan få sänkt arrende. En båtklubb som inte lever upp till de satta kraven ska kunna bli uppsagd från sitt arrende till förmån för annan båtklubb. En kartläggning av ansvar för och finansiering av saneringsåtgärder bör övervägas. Saknar ansvarig aktör finansiering av saneringsåtgärder kan detta vid behov återspeglas i arrendeavgifter. Den grundlägganden principen bör vara att det är förorenaren som ska betala. Först efter att åtgärder vidtagits för att förhindra ny tillförsel av giftiga ämnen till mark och sediment bör ny utredning och saneringsåtgärder av förorenad mark påbörjas.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Mikael Magnusson m.fl. (S) och Sara Stenudd (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 12

Skrivelse till miljö- och hälsoskyddsnämnden, "Dags att åtgärda våra sjuka hus"

Dnr 2013-6271

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 16 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Sara Stenudd (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Vi tackar förvaltningen för den utförliga redovisningen men vill om möjligt ha följande förtydliganden utreda;

- 1 Har fullmäktiges uppdrag slutredovisats av staden?
- 2 Flertalet av de ”utpekade” förskolorna har tydligen inte följts upp vad gäller de ursprungliga klagomålen rörande ev. fuktskada. Har åtgärder vidtagits?
- 3 Vilka mätningar av giftemission har utförts och vad blev resultatet?

Vid klagomål på hälsobesvär som är vanliga vid sjuka hus, lukter, mögel och fukt och ventilation är det en adekvat uppmaning till fastighetsägaren att utföra en mätning av inomhusmiljön för att få klarhet i vilka kemikalier och föroreningar som förekommer.

Vi vet att mätning av total-mängder i rumsluft är en tveksam metod, vilket är anledningen till att vi tidigare kritiserat användandet av denna metod för att utesluta problem. Däremot kan metoden ibland vara bra som en inledande indikation. Höga värden indikerar problem – låga värden säger ingenting. Det är just därför vi och andra förordar s.k. Tenax-mätningar av relevanta gifter (ex. n-butanol och 2-etylhexanol; se FOA – Projektrapport Dnr 336-2104-93; diarieförd 1995-02-27) direkt mellan fuktskadad betong och överliggande material (plast). Det är värdefullt och kan klarlägga om exv. golvmaterialet är fuktskadat, om ventilationseffektiviteten är undermålig och om det förekommer mögel eller kända toxiska ämnen.

Vi vill i övrigt framföra beträffande begreppet ”Sjuka Hus” att det ofta handlar om enstaka lägenheter och särskilt känsliga personer. Så är det nästan alltid i många olika sammanhang. Vi anser ändå i likhet med WHO att Sick Building Syndrome är en bra benämning, som ex. användes regelbundet vid de seminarier av bl.a. KI som vi deltagit i under våren. Det föreslagna – och ganska svårförståeliga alternativet – upplever vi mest som ett sätt att förringa problemet, vilket varit ett återkommande inslag i dessa sammanhang. Umeå Universitet utreder f.n. samband mellan överkänslighet, allergi, el-allergi och Sjuka Hus syndrom, vilket vi tror är ett lovande angreppssätt. Vi tycker därför att förvaltningen bör återinföra användandet av WHO:s begrepp Sjuka Hus. Vi och många andra kommer att göra det och det skulle underlätta kommunikationen.

Om det finns tekniska mätningar som kan korreleras med ohälsa beror på om studier utförts. Vi kan notera att ex. de av FOI utpekade ämnena mycket sällan relaterats till ohälsa och att forskningen inom området generellt sett är liten. Sjukvården har inget system för att fånga upp denna typ av problem, trots att de är vanligt förekommande.

4H-rapporten innehåller flera bra ansatser men vi väntar på genomförandet. Att ändra miljömålet ger inte i sig större förbättringar.

Klaganden utgår från sin egen upplevelse av problemen dvs att man har ögon-, näsa- eller halsbesvär, hudbesvär, eksem eller andra typiska allergiska symptom. Det borde finnas en ingång i anmälningssystemet utifrån sådana upplevelser. Nu måste man själv veta vad problemen beror på, vilket är ganska mycket begärt och synd på ett system som i övrigt är så bra.

Vi vet inte vad "Ecos" är men gissar att det handlar om elektronisk sökning. Innebär detta att ex. åtgärder beträffande de utpekade daghemmen och andra inte följts upp vad gäller material som inte finns i det elektroniska systemet (om det inte är fullständigt)?

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP).

Reservation

Sara Stenudd (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 13**Programsamråd för nya bostäder m.m. i Hägerstens verksamhetsområde i stadsdelen Hägersten
Remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr 2010-17086

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker programmet under förutsättning att:
 - a. Fördjupade studier av samlokalisering av bostäder och djurhållning görs enligt detta tjänsteutlåtande. Det bör preciseras i planhandlingarna vilka åtgärder och byggnadstekniska lösningar som ska göras för att förhindra störningar i form av lukt, flugor, buller och allergen.
 - b. Strandpromenaden och strandträdgården utformas för att gynna ekologiska värden och knyts samman med den naturmiljö som finns söder om programområdet.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) och Sara Stenudd (V) enligt följande:

Vi delar i huvudsak förvaltningens synpunkter men vill betona att den samlade grönytan och de ekologiska värdena inom området inte får minska.

Detta område är, rent sakligt, lämpligt för bostadsbyggande.

Men denna exploatering utgör verkligen ett hot mot den närbelägna 4H-gården.

Om någon framtida innevånare i detta område i framtiden känner sig störd av djurverksamheten där, så är det verksamhetsutövaren, som har att åtgärda störningen, något som i värsta fall kan leda till att djurverksamheten måste upphöra.

Det måste därför vara väldigt klarlagt för envar som avser att flytta dit, att djurverksamheten finns där, samt vilken nytta denna verksamhet utgör för traktens barn och ungdomar.

§ 14**Samråd om förslag till detaljplan för Farsta 2:1 i stadsdelen Hökarängen och Farsta****Remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr 2012-4675

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker förslag till detaljplan.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Sara Stenudd (V) enligt följande:

V stödjer med kraft förvaltningens förslag till beslut.

§ 15**Miljöfordon i Stockholm – sammanställning av statistik för år 2012**

Dnr 2013-2784

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 juni 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Det är glädjande att miljöbilsförsäljningen ökar i såväl Sverige som Stockholm. Extra glädjande är att omkring hälften av alla fordonsgasbilar och elbilar som registrerades år 2012 i landet registrerades i Stockholms län. Under 2012 tredubblades den svenska elbilsflottan, i länet femdubblades den och i staden sexdubblades den. Det är ett gott kvitto på att stadens målmedvetna arbete för att öka tillgången till fordonsgas och bygga ut infrastruktur och incitament för elbilar har givit resultat.

Samtidigt noterar vi att dieselfordon fortsätter att dominera miljöbilsförsäljningen, vilket är problematiskt inte minst ur ett NOx- och partikelperspektiv.

För att staden och landet ska nå sina ambitiösa målsättningar om fossilfri stad och fordonsflotta krävs det därför fler redskap som styr mot fossilfria fordon, inte minst möjligheten att differentiera trängselskatterna i staden.

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Det är förvisso glädjande att antalet miljöbilar ökat år 2012, men det är illa att

två av tre nyregistrerade miljöbilar varit dieslbilar. Utvecklingen mot ett ökat antal dieslbilar rimmar illa mot klimatambitionerna inklusive målet att ha en fossiloberoende fordonsflotta år 2030. Fler dieslbilar på Stockholms gator ökar också luftkvalitetsproblemen i vår stad. Lösningen på dessa två stora miljöproblem är inte mer diesel. Det är därför mycket synd att den borgerliga stadshusmajoriteten inte ville anta en miljöbilsdefinition som utesluter dieslbilar.

Särskilt uttalande lämnas av Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) enligt följande:

Det är oroande att så många av de fordon som klarar miljöbilsdefinitionen är dieslbilar, särskilt i Stockholmsregionen. Dels motverkar det strävandena att komma tillrätta problemen med hälsovådlig luft, där vi nu inte heller klarar EU-normen för kväveoxider i luften. Dels riskerar det att bygga in en fortsatt beroende av fossila drivmedel.

Det är oroande att så många konventionella fordon fortfarande säljs i Sverige. Dessa kommer att rulla på våra vägar i många år framöver och utgör ett hinder för att nå våra klimatmål.

Det är också oroande att andelen konventionella fordon är högre utanför Stockholmsområdet, där beroendet av bilen kan vara större än i storstaden med dess underlag för bra kollektivtrafik.

Det stora antalet konventionella fordon understryker behovet av en mer offensiv politik för att minska transportarbetet med vägfordon. Byggandet av nya motorvägar i Stockholmsregionen, just där underlaget för kollektivtrafik är som bäst, är ett förkastligt steg i helt fel riktning.

§ 16

Beslut om tillfälliga evenemangstider Järva MC

Dnr 2013-000634

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker att anmälda barn- och ungdomstävlingar får anordnas lördagen den 24 augusti samt en söndag i september 2013 med anslutande träningsverksamhet under föregående lördag.
- 2 Tävlings- och träningstiden ska i möjligaste mån begränsas och får endast ske mellan kl 09 och 18.
- 3 Beslutet gäller under förutsättning att ingen ytterligare tävlingsverksamhet anordnas under 2013.
- 4 Försiktighetsmått gäller i övrigt enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut den 17 maj 2010.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Sara Stenudd (V) enligt följande:

V har sedan lång tid motsatt sig motoraktiviteterna vid Järvafältet som inkräktar på Naturreservatet och begränsar nyttjandet av Järvafältet med omgivningar. Den samlade trafikaktiviteten och dess störningar går långt över alla rimliga gränser.

Vi ser positivt på att aktiviteterna nu begränsas och ser framemot att de helt avslutas på nuvarande plats.

Samtidigt efterlyser vi en helhetssyn från stadens sida gällande träning och tävlingar för all motorsport på förnybara bränslen och då med huvudsaklig inriktning på ungdomar och både pojkar och flickor. Hammarby Speedway har ex. själva tagit initiativ till att lösa bullerproblemen i dessa sammanhang. Vi efterlyser aktiva åtgärder från stadens sida för att tillsammans med angränsande kommuner försöka skapa utrymme för motorsport på områden där störningarna kan bli acceptabla. Inomhushallar utgör en sådan lösning som bör beaktas och utredas tillsammans med berörda organisationer.

§ 17

Remiss av Naturvårdsverket förslag till nationellt avfallsförebyggande program "Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017"

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2013-7052

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) och Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) enligt följande:

Det fanns länge ett delmål i miljömålssystemet om att Den totala mängden genererat avfall skall inte öka. Att det är först nu, och som ett resultat av krav från EU, att man tar fram konkreta förslag för ett avfallsförebyggande program är ännu ett uttryck för regeringens miljömålsfiasko. Det är också en bra illustration på hur Sveriges miljöarbete tappat tempo så till den grad att det nu är i hög utsträckning EU som driver fram Sveriges miljöpolitik, i stället för tvärtom. Dessvärre går också det europeiska arbetet för långsamt. Ett bidrag skulle kunna vara en EU-standard för returflaskor för öl och andra drycker. Utvecklingen har där och för flera andra konsumentprodukter gått i fel riktning, där förpackningens roll som marknadsföringsmedel leder till ökat avfall.

Vi delar förvaltningens bedömning att lönsamheten i utvinning av energi från avfall torde minska intresset för avfallsminimering. Menar man allvar med att vilja minska avfallet bör därför en förbränningsskatt, som infördes av den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Miljöpartiet och Vänstern och avskaffades av alliansregeringen, återinföras i någon form.

Av materialet framgår att svenska kommuner har gjort intressanta insatser. Kretsloppspark nämns. Stockholm bör ta efter framgångsrika satsningar i andra kommuner – vi ligger inte bara efter när det gäller att samla in matavfall.

§ 18**Svealandskusten 2013 – Årsrapport från Svealands Kustvattenvårdsförbund**

Dnr 2013-7051

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner anmälan av Svealands Kustvattenvårdsförbunds årsrapport "Svealandskusten 2013"

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 27 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Sara Stenudd (V) enligt följande:

Vänsterpartiet har tidigare lämnat in en utförlig motion om hur vattenkvaliteten i våra vatten kan förbättras. Som framgår av Ulf Larssons bedömningar krävs omfattande åtgärder för vattenkvaliteten ska bli bra. Så det är hög tid att åtgärder vidtas. Hur man ska göra är sedan länge väl känt. Endast politisk vilja och resurser saknas. Inte minst framgår detta av att fosfor- och kväve-halterna i Mälaren inte längre sjunker utan snarare ökar långsamt.

Syrepumpningarna för att stoppa fosfor-läckaget är intressant och liknande åtgärder helt nödvändiga för att Östersjön som helhet ska kunna restaureras. I annat fall är övriga åtgärder i praktiken meningslösa. Mycket framgångsrika försök har gjort också i Bohuslän. Det är dock viktigt att använda metoder som inte förstör den naturliga skiktningen och ändrar de naturliga temperaturförhållandena. Inblandning av kemikalier i sedimenten är en mycket onaturlig metod som inte bör användas annat än i nödfall.

Reproduktionsproblemen för fisk längs hela Ostkusten är ett av de största miljöproblem som drabbat landet. Redovisade plankton-analyser, som antyder att problemen kan vara andra än de som hittills redovisats, bör publiceras i vetenskapliga tidskrifter för att kunna bedömas seriöst. Fiskyngel är synnerligen sparsmakade vad gäller art och storlek hos födan och små förändringar kan få stora konsekvenser. Stockholms universitets studier rörande brist på vitamin B-12 som orsak till problemen bör utredas ordentligt.

Metallhalterna i fisk är mycket höga i området runt Stockholms centrum. Det är därför anmärkningsvärt att man i Slussen-projektet inte ens utrett transporten från vattenarbeten av metaller i sediment till innerskärgården trots att sedimenten har klart förhöjda halter.

Vi delar bedömningen att mängden skarv påverkar bestånden av fisk och därmed också fisket och att detta måste inkluderas i bedömningen av insatser som bör göras för att skapa ett hållbart fiske och naturliga ekosystem. Det är numera känt att skarven tidigare aldrig förekommit i nuvarande numerärer (jmf ex. Linné) och att det då främst handlade om en annan form av skarv med andra ekologiska krav. Nuvarande form av skarv har sannolikt invandrat från Sydost-Europa och/eller från skarvar från Kina inplanterade vid Europeiska hov sedan många 100 år.

§ 19

Skrivelse: Naturkunskap för Stockholms invånare

Dnr 2013-6270

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 22 maj 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mikael Magnusson m.fl. (S) och Sara Stenudd (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att ge förvaltningen i uppdrag att beräkna resursbehov för föreslagna aktiviteter
 - 2 Att i övrigt godkänna miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Vi uppskattar förvaltningens intresse för förslaget. Vi anser att man ska gå vidare med det. Vi ser fram emot en uppskattning av det resursbehov som förvaltningen nämner.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Mikael Magnusson m.fl. (S) och Sara Stenudd (V).

Reservation

Mats E.P. Lindqvist m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Vid protokollet

Ellinor Fiebranz Andersson